

Študijné poznámky pre Biblický týždeň Slovenského združenia Júl 2024

Téma: *Božie otázky*

Otázka 3: „Čo si to urobila?“

Moderátor: Daniel Duda

Prečítajte si pre toto štúdium

1Moj 3:1-19 ; 1Moj 3:1 3; Rimanom 1:25-32; 3:23-25; Žalm 32 ; Lukáš 15:1-32; Ján 19:30.

Najdôležitejší biblický text

" Nato povedal Hospodin, Boh, žene: 'Čo si to urobila?'" (1Moj 3:13, SEP)

Osnova štúdie

- I. Úvod
- II. Chytení v svetle reflektora
- III. Priznať sa alebo nepriznať sa?
- IV. Pravá alebo falošná vina
- V. Zhrešil som proti nebu aj proti tebe
- VI. „Je dokonané!“
- VII. Čo Ježiš dosiahol na kríži

Otázky a poznámky na zváženie

Moderátor: Daniel Duda

1. Tretia otázka, ktorú Boh kladie po páde do hriechu, je špecificky zameraná na Evu. "**Čo si to urobila?**" (Genesis 3:13). Toto je základná **morálna** a **etická** otázka adresovaná aj každému z nás.
2. Život je vzácny dar od Boha. Čo s ním urobím? Boh ma berie na zodpovednosť za moje činy a reakcie. Uvedomiť si to môže byť buď úžasné alebo desivé. Veľkou prednosťou toho, že sme stvorení na Boží obraz je, že na našich rozhodnutiach záleží. Boh nás stvoril, aby sme robili to, čo – rovnako ako Božie činy – v Božom svete má význam, je zmysluplné.
3. Schopnosť rozhodovať sa je súčasťou našej veľkej a svätej ľudskej dôstojnosti. Nie som zrnko prachu, ktoré sa bezcieľne vznáša vesmírom. To, čo si myslím, rozhodnem a urobím, skutočne mení svet.
4. Naše uzdravenie z hriechu sa začína tým, že sme ochotní „prijat' svoj vlastný príbeh“ tak, že úprimne čelíme *morálnej* a *etickej* otázke: „Čo si to urobil?“ Priznaním svojej viny a vyznaním vedomých hriechov *akceptujeme*, že v konečnom dôsledku sme za svoje činy a postoje zodpovední Bohu, nie sami sebe, alebo spoločnosti. To je nevyhnutné, ak máme začať objavovať skutočne *etický* základ života.
5. Príbeh z 1Moj 3 živo ukazuje na tragické následky ľudského pádu do hriechu. Vidíme smutný strach prvého páru z Boha, ich nezdravú hanbu vo vzájomnej prítomnosti, ich tragické odcudzenie od prostredia rajskej záhrady. Vidíme, ako sa zúfalo snažia skryť pred Bohom, aká márna je ich snaha utiecť pred Bohom, aký úbohý ich pokus zaodiť sa, aké neľahké je ich skrývanie.

6. Než sa však nazdáme, pozeráme sa do zrkadla. Môžeme si všimnúť náznaky tých vyhýbavých taktík, ktoré všetci používame, len aby sme sa vyhli nepríjemným otázkam. S lútosťou dokážeme rozpoznať sebaobránné mechanizmy, ktoré sú nám vlastné, len aby sme udržali nepríjemnú realitu na uzde.
7. Apoštol Pavol vo svojom popise ľudstva v Rimanom 1:25-32 brilantne odhalil výsledky vzbury proti Bohu. Všetci sme chytení v svetle reflektora Božej svätosti. Nevyhnutným výsledkom nahradenia Boha našimi vlastnými modlami je, že ničíme našu ľudskosť. Keď odstránime Boha, znížime svoju hodnotu. Keď sme zodpovední len sami sebe, dehumanizuje nás to.
8. V našom súčasnom svete môžeme vidieť dve silné, no protichodné tendencie. Na jednej strane je rastúca neochota prijať akúkoľvek zodpovednosť; na druhej strane sme preťažení zodpovednosťou. Vzniká tak veľmi paradoxná situácia.
9. Prvým a najzrejmším javom je rozšírený sklon vyhýbať sa *prevzatiu zodpovednosti*. To vedie k „mentalite obeti“, ktorá čoraz viac preniká do nášho každodenného života. Najľahšie sa to prejavuje v spôsobe, ktorým pohotovo zvaľujeme vinu za to, čo sme urobili na iných. Adam obvinil Evu. Eva obvinila hada. Na konci tohoto procesu, vinný je Boh.
10. Zdá sa, že stále menej ľudí je ochotných prevziať zodpovednosť za svoje správanie. Obviňujeme tak našich rodičov, naše vzdelanie alebo jeho nedostatok, prostredie, v ktorom sme vyrastali – príliš chudobné alebo príliš privilegované. Obviňujeme svojho manžela alebo manželku, alebo to všetko zvaľujeme na naše gény.
11. Je zaujímavé, že Boh, ktorý si nezaslúži obviňovanie, preberá zodpovednosť za vyriešenie problému. Evanjelium odhaľuje, že je len jeden obetný Baránok, na ktorého môžeme hodiť všetky svoje hriechy a vinu a ktorý ich ochotne poniesie.
12. Druhou rastúcim sklonom je naložiť na ľudí *príliš veľkú zodpovednosť*. „Prevzatie zodpovednosti“ sa stalo módnym slovom. Hovorí sa nám, že sme zodpovední za seba, za svoje telá, za našu budúcnosť, za naše rodiny, za naše komunity, za naše životné prostredie, za našu spoločnosť, za planétu Zem. Mocné hlasy sa v každom z nás snažia vyvolať pocit zodpovednosti za svetový rasizmus, minulé a súčasné otroctvo, zlo kapitalizmu a záchranu veľrýb a dažďových pralesov!
13. Akonáhle vynecháme Boha ako toho, komu sme zodpovední, podľahneme nátlakovým skupinám, ktoré nás chcú urobiť zodpovednými za rôzne veci, nad ktorými nemáme priamu kontrolu. To kladie na ľudí zdrvivúce bremeno, ktoré nikto neunesie. Niet divu, že toľko ľudí je preťažených a buď sa stanú neurotickými, alebo úplne zavrhnú myšlienku zodpovednosti.
14. V záujme nášho duševného zdravia sa musíme naučiť rozlišovať *pravú* vinu od *falošnej* viny. Falošná vina je založená na pociťovaní rozpakov. Úzko súvisí s nezdravou hanbou, o ktorej sme hovorili predtým. Falošná vina vzniká väčšinou vtedy, keď stratíme tvár v dôsledku vlastných zlyhaní. Obviňujeme sa, pretože nám spôsobuje bolesť, ktorá nás trestá za zdrútenie nášho vlastného hrdého obrazu o sebe. Keď falošný sebaobraz padne, prichádza *falošná* vina. Falošnú vinu môžeme pociťovať kvôli očakávaniam a povinnostiam, ktoré na nás nespravodlivo kladú iní ľudia. Nech však falošná vina pochádza odkiaľkoľvek, je v konečnom dôsledku vždy nezdravá.
15. Ale skôr, než začneme hovoriť o skutočnej vine, musíme sa pýtať: Aký je pôvodný hriech, kvôli ktorému sú ľudia vinní a za ktorý sú morálne zodpovední? Je neposlušnosť voči Bohu tým kardinálnym zločinom? Ak sa pozrieme hlbšie do príbehu z Genesis 3, uvidíme, že neposlušnosť nie je pôvodnou príčinou. Neposlušnosť je skôr príznakom hlbokého nedostatku dôvery. Nedôvera v Boha je hlavným problémom, ktorý nás odvracia od Boha.

16. Boží príkaz bol najprv *nesprávne pochopený* predtým, než bol *porušený* (Genesis 2:17-3:4; Rimanom 7:7-13). To je dôvod, prečo Boží spôsob, ako veci napraviť, musí riešiť toto *skresľovanie* a viesť k obnoveniu dôvery, nielen riešiť následky prestúpenia.
17. Adam a Eva začali seriózne pochybovať o tom, či Boh je dobrý alebo či robí veci v ich najlepšom záujme. V ich mysliach sa zakorenilo podozrenie, že Boh im odopiera niečo, čo by im bolo k ich prospechu.
18. *Skutočnú* vinu prežívame keď uznáme, že sme voči Bohu ľahostajní, alebo sme sa proti nemu vzbúрили, pretože ho nepoznáme, neveríme mu, alebo sa ho bojíme.
19. Strach zo smrti je koreňom všetkého strachu. Najviac sa bojíme straty nášho bytia. Bojíme sa akéhokoľvek ohrozenia našej existencie. Tento strach nás drží v celoživotnom otroctve. Nad údolím nášho života sa vznáša tieň chorobnej úzkosti.
20. Pokušenie „byť ako boh“ je dosiahnuť nesmrteľnosť a imunitu pred smrťou, ktorá nás vyháňa z náručia Boha do pustatiny nedôvery. Naša kultúra vyhlasuje: ‚Hanba vzniká, pretože som obeťou a cítim sa zle zo seba samého.‘ Biblia ale ukazuje: ‚Hanba vzniká, pretože som na Božie miesto postavil niečo iné (modlu) a cítim sa hlúpo, keď sa moja modla rúca.‘
21. Keď sa v pokání obnoví naša dôvera v Boha, ktorý nás stvoril a podporuje nás a stará sa o nás, budeme žiť s odvahou. Staneme sa nebojácnyimi zoči-voči nebezpečenstvu a pevnými zoči-voči pokušeniu. Stále budeme cítiť úzkosť, ale tá nebude ovládať naše životy.
22. Ak položíme márnokratnému synovi *morálnu* otázku: ‚Čo si to urobil?‘ odpovie: ‚Zhrešil som proti nebu aj proti tebe.‘ (Luk 15:21) Prial si, aby jeho otec zomrel. Veril ľži, že žiť na vlastnú päsť a odtrhnúť sa od otca je cestou k skutočnej slobode. V dôsledku toho premárnil svoje dary a talenty, ktoré mu dal Boh.
23. Starší brat bol hrdý na to, že si udržal čisté konto, ale obvinil svojho otca z uprednostňovania, nedôveroval otcovej добрote, odmietol otca o čokoľvek žiadať, pretože si myslel, že otec je zlý a lakomý! Oveľa radšej by uprednostnil súkromnú večeru s niekoľkými kamarátmi pred verejnou oslavou radosti zo spásy.
24. Pretože Ježiš úplne dôveroval svojmu Otcovi dokonca aj na kríži (Ján 19:30), môžeme „znova dôverovať Jeho dôvere“. Odpustenie, ktoré plynie z kríža, nám otvára spoľahlivú budúcnosť, pretože Boh na kríži nezpochybniteľne dokazuje svoju vernosť a lásku. Kríž dokonale odpovedá na náš hriech odpustením a neodsudzovaním, ktoré nám poskytuje. Keď prežijeme nespravodlivé násilie, inštinktívne požadujeme, že „niečo sa musí s tým urobiť; niekto to musí zaplatiť“. Na kríži vidíme, že „niečo sa urobilo a niekto to zaplatil“. Pretože zabitý Baránok zaplatil cenu, už nemusíme zvalovať vinu na iných, ale môžeme čeliť svojej vine a priznať svoj hriech.
25. Čo urobila Eva? „Vzala ... a jedla.“ (Genesis 3:6) "Taký jednoduchý čin, ale aké ťažké bolo jeho odčinenie. Boh okúsil chudobu a smrť skôr, než sa slová ‚vezmite a jedzte‘ stali slovesami spásy." (Derek Kidner) A vďaka tomu, čo urobil Ježiš, naše jedenie a pitie už nie je sviatosťou hriechu, ale prostriedkom milosti. Na kríži si uvedomujeme pravdu o tom, čo sme urobili a čo Boh urobil s tým, čo sme urobili my.
26. Ježiš, ktorý konal správne tam, kde všetci zlyhali, nás tak mohol zachrániť od všetkého nesprávneho a dať nám nový začiatok tým, že prelomil náš vzťah k hriechu a priviedol nás do nového vzťahu s Bohom. Na kríži môže Ježiš víťazoslávne povedať: 'Dokonané je!' (Ján 19:30) To, čo urobil On, aby nás zachránil, viac než odčiní všetko to, čo sme urobili my.